

Dkt. Gary Yates, Kitabu cha 12, Kipindi cha 25, Habakuki

© 2024 Gary Yates na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Gary Yates katika mfululizo wake wa mihadhara kuhusu Kitabu cha 12. Huu ni mhadhara wa 25 kuhusu kitabu cha Habakuki.

Lengo letu katika sehemu hii ya sasa litakuwa kwenye kitabu cha Habakuki.

Katika Kitabu cha 12, ujumbe wa Habakuki na ujumbe wa Sefania vinakamilishana hasa kwa sababu vitabu hivi vyote viwili na huduma ya manabii hawa wote wawili ililenga kuwaandaa watu na kuwaonya watu kuhusu hukumu itakayokuja mikononi mwa Wababeli. Hata hivyo, jambo la kuvutia ni kwamba Sefania na Habakuki wanashughulikia mada hii kwa njia tofauti kabisa. Tuliangalia katika sehemu iliyopita ujumbe wa Sefania na Sefania anaonya kuhusu siku inayokuja ya Bwana.

Hivi ndivyo Bwana asemavyo, akiwaandaa watu, akiwaita watubu. Habakuki anashughulikia zaidi mgogoro wa Babeli kama kile kinachoonekana kuwa mgogoro wa kibinafsi wa imani. Bwana anafunua na kufunua mustakabali kwa watu wa Yuda kupitia mazungumzo aliyo nayo na nabii.

Kile tulichonacho hapa kuhusu fasihi ya kinabii nabii anapozungumza huku na huko na Mungu kinanikumbusha kwa njia nyingi maungamo ya Yeremia. Ambapo Yeremia ataomboleza kuhusu hali na hali zinazoendelea katika huduma yake na maisha yake, ndipo Yahweh atamjibu na kumwambia mambo yatakayomtokea yeye binafsi na yale ambayo Mungu anapanga na kukusudia kufanya kwa upande wa watu katika taifa la Yuda.

Tuna kitu kile kile hapa. Kupitia mgogoro wa imani ambao Habakuki anapitia kuhusu mipango ya Mungu na nia za Mungu na jinsi anavyofanya kazi katika hali za kihistoria za siku zake, hatimaye Mungu anawafundisha watu kuhusu mipango yake, anawaandaa, na kuwaonya kuhusu hukumu inayokuja kuwafikia. Yeremia na Habakuki wanapozungumza na Mungu kwa njia hii, nadhani inaakisi lugha tajiri ya maombi na mifano na mifano ya maombi.

Tutazungumzia baadhi ya haya, lakini pia inatukumbusha jukumu gumu ambalo manabii walicheza walipokuwa wakionya kuhusu hukumu iliyokuwa ikija lakini pia wakipitia katika maisha yao wenyewe athari mbaya za hukumu Mungu alipokuwa akiwaletea hili. Waliishi kweli kile tunachokiita huduma ya mwili kwa sababu walipitia katika maisha yao na katika hali zao na hali zao, hali za hukumu ambayo Mungu anawaletea, na Mungu anawaita kwa jukumu hili maalum. Hasa katika mazungumzo yanayofanyika kati ya Habakuki na Mungu katika kitabu hiki na mazungumzo

yanayofanyika kati ya Yeremia na Bwana katika maungamo yake, tunaielewa kwamba manabii wana jukumu ambapo wote wawili wanamwakilisha Mungu kwa watu.

Hivi ndivyo Bwana asemavyo, na huu ndio ujumbe wa Bwana. Lakini kinyume chake ni kwamba wao pia wanawakilisha watu kwa Mungu. Yeremia na Habakuki wanamwita Bwana, nao wanasema, Bwana, wakumbuke watu wenye haki waliomo katika nchi.

Kumbuka ahadi ulizotuahidi. Angalia tunachopitia, tuangalie, na utuonyeshe neema. Kwa hivyo, huduma halisi ya mwili, nadhani, inaakisiwa katika huduma ya Habakuki na Yeremia na mapambano na mgogoro ambao manabii wenyewe walipitia mara nyingi.

Kuhusu wakati wa huduma ya Habakuki na ni lini yote haya yalitokea kuhusiana na mgogoro wa Babiloni, hakuna mengi katika kitabu yanayotusaidia kutambua hilo haswa. Nadhani kunaweza kuwa na dalili fulani katika kitabu kwamba huduma yake itahusisha mgogoro mzima wa Babiloni. Hapa kuna mambo kadhaa ambayo yanaweza kutudokezea hili.

Katika sura ya 1 mstari wa 5 na 6, Bwana anapomwambia Habakuki ajiandae na mipango yake ya kuwatuma Wababeli, inaonekana kama jambo la kushangaza. Sura ya 1, mstari wa 5 na 6 inasema hivi: Tazameni kati ya mataifa mkaone, mstaajabu, mkastaajabu. Kwa maana mimi ninafanya kazi siku zenu ambayo hamngeamini mkiambiwa.

Kwa maana tazama, ninawainua Wakaldayo, taifa kali na lenye haraka, wapitao katika upana wa dunia ili kuteka makao yasiyo yao wenyewe. Kwa hivyo, ni jambo la kushangaza kwamba Mungu atawatumia Wakaldayo kuwa chombo cha hukumu. Hii inaweza kuashiria kwamba huduma ya Habakuki ilianza mapema sana katika mgogoro wa Babeli.

Labda muda mfupi baada ya Nabopolassa kuanzisha uhuru wa Babeli mwaka wa 627 au 626 KK, au angalau kabla ya wakati ambapo Wababeli walianza kuweka shinikizo kwa Yuda na kuanza kutekeleza hatua tatu za uhamisho mwaka wa 605, 597, na 586. Hata hivyo, tunapoendelea mbele katika sura ya 2, kuna ole uliotangazwa juu ya Babeli. Babeli inaonekana kama ufalme huu wa ukandamizaji na vurugu ambao Mungu atauhukumu kwa sababu wamejenga himaya yao kwa damu.

Hii inaweza kuashiria kwamba huduma ya Habakuki sasa inaakisi, katika ujumbe wake, sasa inaakisi Wababeli wakati fulani baada ya 605 KK. Na kisha katika sura ya 3 mistari ya 16 hadi 19, mwishoni mwa kitabu, inaonekana kama uvamizi wa Yuda na janga na janga ambalo linakaribia kuwajia liko karibu. Na kwa hivyo, labda mazungumzo haya kati ya Mungu na Habakuki na majibu ya Habakuki kwa haya yote yanaweza yasingetokea mara moja.

Tunaona huduma inayoenea katika mgogoro wote wa Babeli. Hivi ndivyo mazungumzo yanavyohusu. Na maswali ambayo Habakuki anauliza, na kisha majibu ya Mungu kwa mambo hayo, huo ndio muundo wa kitabu hiki.

Katika mistari ya ufunguzi wa sura ya 1, malalamiko ya awali ya Habakuki, na hayo ndiyo hasa tuliyo nayo hapa, ni maombolezo au malalamiko yake kama yale tunayoyaona katika Zaburi. Malalamiko ya Habakuki ni kwamba nchi inazidiwa na uovu na uovu. Watu wa Yuda wameharibika kabisa, na inaonekana kwamba Mungu hafanyi chochote kuhusu hili.

Hilo liko katika sura ya 1 mstari wa 2 hadi 4. Kuna mifano michache yenye nguvu sana inayotumika kuzungumzia hili. Habakuki atasema kwamba uovu umeenea sana katika nchi kiasi kwamba sheria imepooza, na Torati ya Mungu haifuatwi, na haiwezi kutekeleza kile ilichokusudiwa kufanya. Pia inasema kwamba haki imepotoshwa, wazo kwamba imepotoshwa, imepinda.

Na hivyo, sheria imepooza, na haki imepotoshwa. Habakuki anapotazama kote nchini na kuona hali zilizokuwepo katika siku zake kabla tu ya mgogoro wa Babeli, nchi imejaa uovu, uovu, na uovu. Na swali la Habakuki ni, kuna njia katika sura ya 1, mstari wa 3, kwa nini unanifanya nione uovu, na kwa nini unatazama vibaya bila kufanya kitu? Kwa hivyo, kwa kuzingatia uovu huu ulioenea, sheria imepooza, na haki imepotoshwa, imepotoshwa, na imepotoshwa.

Mungu, uko wapi? Na kwa hivyo, tena, sawa na lugha ya maombolezo ya Zaburi. Mtunga Zaburi mara nyingi humwuliza Mungu, kwa nini umefanya hivi? Au uko wapi? Au kwa nini? Au kwa muda gani? Na hata, wakati mwingine, kwa kutumia lugha ambayo hatuna uhakika kwamba unaweza kuitumia ipasavyo na Mungu. Mungu, kwa nini umelala? Utaamka lini? Na kwa hivyo, Habakuki anataka kujua, Mungu ataamka lini na kufanya jambo kuhusu ukosefu wa haki uliopo katika nchi? Na kwa hivyo, kwa nini unanifanya nione uovu, na kwa nini unatazama vibaya? Kuna vifungu vingine kadhaa katika manabii ambavyo vitaangazia wazo hili kwamba katika siku za mwisho za Israeli au Yuda, wenye haki walikuwa wachache.

Mika alisema kwamba wacha Mungu walikuwa wametoweka katika nchi wakati wa mgogoro wa Ashuru. Isaya 57:1 inasema, wacha Mungu wanaangamia na hakuna anayezingatia hilo. Yeremia, nabii ambaye wakati wake unapita ule wa Habakuki kwani wote wawili wanashughulika na mgogoro wa Babeli.

Katika Yeremia sura ya 5, anazungumzia ukweli kwamba watu wenye haki katika jiji la Yerusalemu ni vigumu sana kuwapata. Na Yeremia anasema, kimbia huku na huko katika mitaa ya Yerusalemu. Angalia na uangalie.

Tafuta katika viwanja vyake uone kama unaweza kumpata mtu. Kwa hivyo, Mungu anamtia moyo Yeremia kumtafuta. Je, unaweza kumpata mtu yeyote mwenye haki? Na uone kama unaweza kumpata mtu anayetenda haki na kutafuta ukweli, ili niweze kumsamehe.

Ingawa wanasema kama Bwana aishivyo, lakini wanaapa kwa uongo. Ee Bwana, macho yako yasitafute ukweli. Umewapiga, lakini hawakuhisi uchungu wowote.

Umewaangamiza. Wanakataa kukubali maonyo. Wamefanya nyuso zao kuwa ngumu kuliko miamba na wamekataa kutubu.

Kwa hivyo, Yeremia anaangalia utamaduni na mambo yanayoendelea Yerusalemu kabla tu ya uvamizi wa Babeli. Anasema kitu kile kile kama Habakuki. Nimepitia mitaa yote ya Yerusalemu.

Mungu anamwambia afanye hivi. Na Bwana anasema, unataka kuelewa ni kwa nini ninaleta hukumu dhidi ya watu hawa? Hakuna watu wenye haki huko. Kwa hivyo, Yeremia anajibu hili katika mstari wa nne, na anasema, hawa ni watu maskini tu.

Hawana akili. Nimekuwa nikiangalia tu miongoni mwa watu maskini na hawana utambuzi wa kuelewa yaliyo mema na yaliyo sawa. Hakika kadiri watu walivyo imara zaidi, ndivyo watu matajiri zaidi, viongozi na wana-kondoo watakavyokuwa bora zaidi.

Lakini sikiliza inavyosema. Maskini hawajui njia ya Bwana na haki ya Mungu wao. Badala yake nitaenda kwa wakuu, nami nitasema nao, kwa maana wao wanajua njia ya Bwana, haki ya Mungu wao.

Nitaenda kwa matajiri na watu mashuhuri na wale walio viongozi. Hakika, watamjua Bwana. Lakini wote wamevunja nira na wamevunja vifungo.

Sio maskini tu, na sio wajinga tu. Sio wasio na elimu tu. Kupitia kila tabaka la jamii, watu hawa wamemwacha Bwana. Nabii Ezeieli ana uzoefu kama huo Mungu anajaribu kumtia moyo nabii Ezeieli anapoishi uhamishoni, upotovu wa uovu miongoni mwa watu wake.

Hivi ndivyo inavyosema katika sura ya 9, mstari wa 3. Basi utukufu wa Mungu wa Israeli ulikuwa umepanda juu kutoka kwenye kiti ambacho ulikuwa juu yake hadi kizingiti cha nyumba. Akamwita mtu aliyevaa kitani, mjumbe wa malaika, mwenye kikapu cha kuandikia kiunoni mwake. Bwana akamwambia, Pita mjini, katikati ya Yerusalemu, ukaweke alama kwenye vipaji vya nyuso vya watu wanaougua na kulia kwa sababu ya machukizo yote yanayofanyika ndani yake.

Na kwa wengine, alisema mbele yangu, Piteni mjini mkamfuate. Msiwahurumie, msiwahurumie, waueni wazee kabisa, vijana wa kiume na wa kike, watoto wadogo na wanawake, lakini msimguse mtu yeyote mwenye alama, na anzeni patakatifu pangu. Kwa hiyo, wakaanza huko na wazee waliokuwa mbele ya nyumba.

Na hivyo, kabla Mungu hajatekeleza hukumu yake, malaika hupita na kuweka alama kwenye vichwa na kwenye vipaji vya nyuso vya wale walio waadilifu na wacha Mungu. Tatizo ni kwamba hawapo wengi. Na ingawa Mungu atawaangalia wenye haki, hatimaye, atauangamiza na kuuangamiza mji kwa sababu uovu wa mji huo umeenea.

Na hiyo ndiyo inayosababisha aina hii ya swali la kukata tamaa la kwa nini mwanzoni mwa Habakuki sura ya 1. Mungu, kwa nini hufanyi jambo kuhusu hili? Katika sura ya 1, mistari ya 5 hadi mistari wa 11, tunapata jibu la Bwana. Na Bwana anasema nitafanya jambo kuhusu hili, lakini hapa kuna jambo la kushangaza. Jinsi nitakavyoadhibu uovu wa watu wangu mwenyewe ni kwamba nitawatuma Wakaldayo.

Na kwa Habakuki, hili litakuwa jambo la kushangaza. Sio tu kwa sababu uvamizi haujaanza, lakini Mungu angewezaje tena kutumia taifa adui, taifa ovu na baya? Mungu angewezaje kuwatumia watu hawa kama chombo cha hukumu yake? Kwa hivyo, tumerudi kwenye wazo lile lile la kinabii ambalo tumeona katika sehemu kadhaa. Isaya atasema, Ashuru ilikuwa fimbo ya hasira yangu.

Mungu atawatumia kutekeleza makusudi yake. Na kuna siri hii katika haya yote ambapo Mungu anatuomba tumwamini. Kwamba Bwana ni Mungu mwenye haki anayeweza kutumia mataifa adui na vurugu zao na vita vyao na mambo haya yote maovu na ya kutisha, na bado yeye mwenyewe hashiriki na kushiriki katika uovu huo.

Hilo ni fumbo ambalo Mungu anatuomba tuamini. Na Habakuki anapouliza swali hili la kwa nini, hilo ndilo Mungu analomwomba aamini pia. Kwa maana tazama, mistari wa 6, ninawainua Wakaldayo, taifa lile kali na lenye haraka, wapitao katika upana wa dunia ili kuteka makao yasiyo yao wenyewe.

Wanaogopwa na kuogopwa. Haki na heshima yao hutoka kwao wenyewe. Kwa hivyo, jeshi la Babeli lilishirikiana na Wamedi na wameangusha ufalme wa Ashuru, Asheri 614, Ninawi 6012, Harani 609, na kisha ushindi mkubwa dhidi ya Misri huko Karkemishi 605 KK.

Hatimaye, watu hao watakuja dhidi ya Mungu na nguvu hii ya vurugu au dhidi ya watu wa Mungu na jeshi hili lenye nguvu na taifa hili lenye nguvu ambalo Mungu ameinua. Hawa ndio jibu la swali la kwa nini ambalo Habakuki anauliza mwanzoni mwa kitabu hiki. Hakuna ubishi kuhusu ukweli kwamba Wakaldayo na Wababeli wenyewe ni waovu na wakali.

Tunapata wazo la kiburi chao mwishoni mwa hili na ukweli kwamba wanampuuza Bwana kabisa na bado Mungu atawatumia kama chombo chake. Mstari wa 11 unasema hivi: wanapita kama upepo na kuendelea. Ni watu wenye hatia ambao nguvu zao ni Mungu wao.

Kwa hivyo, hakika Bwana hawatumii Wababeli kuwaadhibu Yuda kwa sababu Wababeli ni watu wa mfano mzuri. Wao ni ufalme mwingine mwovu na mwovu. Kwa maana fulani, wanaiga Waashuri, na katika kiburi chao, wanategemea nguvu zao wenyewe.

Katika Isaya 13 na 14, mfalme wa Babeli ndiye anayesema, Nitakiinua kiti changu cha enzi juu ya nyota za Mungu. Anajiona kuwa sawa na Mungu. Jibu la Isaya kwa hilo ni kwamba, hatimaye mfalme huyu mwenye kiburi na majivuno ataanguka kutoka angani kama nyota ya asubuhi mwanzoni mwa siku.

Hakuna kitu kuhusu Wababeli wenyewe ambacho ni mfano mzuri. Wanatumainia nguvu zao wenyewe. Wamemfanya Mungu kutokana na hilo.

Na tena, mistari ya 16 na 17, ikizungumzia kutokumcha Mungu kwa Wababiloni, inasema hivi, kwa hivyo, hutoa dhabihu kwa wavu wake, wavu anaotumia kuwakamata mataifa. Hiyo ndiyo anayoiabudu, na hata hutoa dhabihu kwa ajili yake. Anatoa dhabihu kwa wavu wake wa kukokota kwa maana kwa njia hiyo anaishi kwa anasa na chakula chake ni kingi.

Je, basi, ataendelea kutoa maji kwenye wavu wake na kuwaua mataifa bila huruma milele? Hakuna kitu kuhusu Wababiloni ambacho ni cha kimungu au cha haki. Wanaabudu nguvu zao wenyewe. Sio tu suala la wao kuabudu miungu ya uongo.

Wanaabudu silaha wanazotumia kuwanasa na kukandamiza na, hatimaye kushinda mataifa haya mengine. Kwa hivyo hilo ndilo jibu la Mungu. Ninawatuma Wababeli wasiomcha Mungu dhidi yenu.

Hilo ndilo jibu ambalo Bwana analo kwa maombolezo ya Habakuki. Kwa hivyo hilo litasababisha maombolezo ya pili na ya wazi na swali ambalo tunapofanyia kazi hili kama hatungejua suluhisho la hadithi hii, nadhani tungekuwa tunauliza swali lile lile ambalo Habakuki anauliza. Na kwa hivyo, Habakuki atarudi kwa Mungu na swali la pili katika sura ya 1, mistari ya 12 hadi 17.

Na pengine unaweza kutarajia hili hata kama hujasoma kitabu hiki kwa muda. Habakuki atathibitisha jambo fulani kuhusu Mungu mwanzoni hapa. Yeye ni mtu wa imani, na anasema kuhusu Mungu tangu mwanzo, je, wewe si wa milele? Ee Bwana, Mungu wangu, Mtakatifu wangu, hatutakufa.

Kwa hivyo, katikati ya haya, kuna ujasiri kwamba ingawa Mungu amesema, ninawatuma Wababiloni wasiomcha Mungu dhidi yake. Mungu, tunaamini kwamba wewe ndiye wa milele. Wewe ndiye Mtakatifu.

Hatutakufa. Utatulinda. Pia tunajua, mstari wa 13, mojawapo ya kauli kuu kuhusu utakatifu wa Mungu na haki ya Mungu inayopatikana katika Biblia yote.

Habakuki anakiri, na anasema, Bwana, najua tabia yako, na najua kwamba wewe ni Mungu ambaye macho yake ni safi sana kutazama uovu. Mungu, umejitenga na uovu. Wewe ni Mungu Mtakatifu.

Na sehemu ya kile ambacho utakatifu unahusisha katika Agano la Kale ni utengano wa Mungu ambao ni matokeo ya ukamilifu wake wa kimaadili. Na Bwana, wewe ni msafi sana na mtakatifu hata kutazama uovu. Huwezi kuutazama vibaya.

Hiyo ndiyo tabia ya Mungu. Na kwa hivyo, swali ni, unawezaje kutumia taifa lisilomcha Mungu kama Wababeli kuwa chombo chako cha hukumu? Unawezaje kuwatumia watu hawa wanaoamini nguvu zao kama Mungu wao kuwa chombo chako cha hukumu? Unawezaje kuwaruhusu majeshi haya na Nebukadreza na watu wa Babeli? Unawezaje kuwaruhusu mwishoni mwa malalamiko haya katika mstari wa 17? Je, basi ataendelea kumwaga maji kwenye wavu wake na kuuu mataifa bila huruma milele? Bwana, utawaruhusu Wababeli kuwa ndio wanaotuhukumu? Je, utawaruhusu tu kuendelea kuuu na kuteka na kukandamiza na kuwafanya mataifa kuwa watumwa milele? Je, utafanya jambo fulani kuhusu Wababeli? Kwa hivyo, katika malalamiko yake ya kwanza, Habakuki anasema, Bwana, ni lini utafanya jambo kuhusu uovu ulio katika nchi ya Yuda? Mungu anasema ninafanya jambo. Ninawatuma Wababeli.

Kwa hivyo, swali la pili, Bwana, unawezaje kufanya hivyo? Na je, utawahi kuhukumu na kushughulikia uovu wa Wababeli? Mungu anatoa jibu lake la pili katika sura ya pili. Na katika maandalizi ya hili, mazungumzo yanapoendelea, hivi ndivyo Habakuki asemavyo mwanzoni mwa sura ya pili. Anasema nitasimama kwenye kituo changu cha ulinzi.

Kumbuka, manabii walikuwa walinzi katika Israeli. Nitasimama juu ya mnara na kuangalia nje ili kuona ataniambia nini na nitamjibu nini. Nataka kusikia Mungu anasema nini.

Na Bwana anasema nataka uandike maono haya. Nataka uyaandike wazi juu ya meza ili aweze kusoma anayeyasoma. Kwa maana bado, maono hayo yanasubiri wakati wake uliopangwa.

Inaharakisha hadi mwisho. Haitadanganya. Sawa.

Si mara zote nabii hupewa amri ya moja kwa moja au ya moja kwa moja ya kuandika jambo fulani. Kwa hivyo, ni muhimu kwamba Mungu anasema, Nataka uandike hili. Neno la maono haya, Nataka uliandike.

Kusudi la kurekodi hili ni ili hili likitokea na hili likitokea, wenye haki wakumbuke kwamba Mungu alisema hili lingetokea mwanzoni kabisa. Ni kuwatia moyo wale wanaomtumaini Bwana na kumtegemea Bwana ili hatimaye watatue hili. Bwana anasema, ikiwa inaonekana ni polepole, subiri.

Hakika itakuja. Haitakawia. Na ndiyo maana imeandikwa ili iwe ushahidi thabiti kwamba Mungu alisema hili lingetokea mwanzoni.

Isaya, katika sura ya 8 ya kitabu cha Isaya anaambiwa aandike jina la mwanawe kabla hajazaliwa ili kumkumbusha mfalme na watu baada ya mwana kuzaliwa kwamba mwana huyu aliwasilisha ujumbe kwa watu, na uandishi wa hili unawasilisha. Kwa kawaida mtu hakusimama na penseli na kuandika kila kitu ambacho nabii alisema. Kwa hivyo, imeandikwa ili ihifadhiwe.

Na watu wa Mungu na wale wanaomtumaini Mungu, wenye haki kama Habakuki, wanapoishi katika mgogoro huu na kuona maafa yote na machafuko yanayoendelea, wanapaswa kumngojea Mungu atimize ahadi yake. Ahadi katika mstari wa 4 ni kwamba wenye haki wataishi kwa imani yake. Wale walio wenye haki, wale wanaomtumaini Mungu wanapaswa kusubiri kile ambacho Mungu atafanya.

Na kisha jibu ambalo Mungu anatoa ni kwamba baada ya kuwahukumu Yuda na baada ya kuwatumia Wababeli kuwa chombo chake cha hukumu, atatekeleza hukumu yake kwa Wababeli. Uhamishaji unapoendelea, inaweza kuonekana kana kwamba Wababeli walikuwa taifa lisiloshindika. Inaweza kuonekana kwa watu wa Israeli hata, wow, inaonekana kama miungu ya Babeli ni mikubwa kuliko Mungu wa Israeli.

Katikati ya hayo, Mungu hatimaye atawahukumu Wababeli. Kuna mfululizo wa maneno ya ole katika sehemu iliyobaki ya sura ya 2 ambapo kuna ole tano tofauti zinazotangazwa kwa Wababeli. Mungu atasema, hatimaye hukumu yake itaangukia Babeli.

Matumizi ya unabii wa ole, kumbuka msingi wa hili ni maombolezo ya mazishi. Kutakuwa na mazishi, na Wababeli wenyewe watakabiliwa na kifo na uharibifu kwa sababu ya uovu wao, vurugu zao, na ukandamizaji ambao wametumia kujenga himaya yao. Kwa hivyo, Mungu atafikia lengo.

Tena, nikimfikiria Habakuki na ujumbe wa Yeremia, ambaye ni wa wakati mmoja na Habakuki. Yeremia alisema Yuda itakunywa kikombe cha ghadhabu ya Mungu

mkononi mwa Babeli. Mataifa yanayozunguka Yuda yatakunywa kikombe cha ghadhabu mkononi mwa Babeli.

Mungu amekabidhi utawala juu ya mataifa haya kwa Babeli kwa wakati huu. Kwa namna fulani kama vile Daudi alivyokuwa mtumishi wa Mungu, na Daudi alivyokuwa makamu wa rais wake na mwakilishi wake. Mfalme wa Babeli sasa ni mtumishi wa Mungu.

Lakini Yeremia anasema, baada ya mataifa na baada ya Yuda kunywa kikombe cha ghadhabu ya Mungu, Babeli yenyewe itakunywa ghadhabu hii na itakunywa kikombe hicho na itakunywa hadi machicha, na Mungu ataleta hukumu juu ya Babeli. Habakuki anasema jambo lile lile. Lengo hapa ni kwamba katika sura ya pili, katika manabii hawa wa ole, hukumu itaanguka kwa sababu ya vurugu na ukandamizaji, na haswa, nadhani kuna lengo hapa kuhusu jinsi Babeli imevunja maagizo ya agano la Nuhu.

Sawa. Katika mpangilio wa sura ya pili, manabii hawa wa ole wamepangwa kwa njia ya kisanii sana, iliyopangwa kishairi ambayo nataka kuielekeza. Katika ole tatu za kwanza zilizotolewa katika sura ya pili, mstari wa sita hadi 14, tuna ole tatu ambazo zimeelezwa katika mistari kumi ya kishairi.

Na kisha, mwishoni mwa ole hizi tatu za kwanza, kuna kauli kuhusu ukuu wa Mungu ambayo itaakisiwa na kufunuliwa kupitia hukumu itakayoanguka. Mstari wa 14 unasema kwa maana dunia itajazwa maarifa ya utukufu wa Bwana kama maji yanavyoifunika bahari. Hukumu itakaposhuka juu ya ufalme huu mkuu, ukuu na utukufu wa Mungu vitaonekana na kuonekana kwa wote.

Wayahudi na wahamishwa ambao wangeenda Babeli, nina uhakika, wakati mwingine, walidhani miungu ya Babeli ilikuwa mikubwa kuliko Bwana. Lakini Mungu atakapoleta hukumu hii, kila mtu ataweza kusema, na kila mtu ataweza kusema, kila mtu ataona ukuu wa utukufu wa Mungu. Kisha tuna mausia mawili ya mwisho ya ole, tena, katika sura ya pili, mistari ya 15 hadi 19.

Zimewekwa katika mistari kumi ya kishairi inayosawazisha kile tulicho nacho katika sehemu iliyotangulia ya sura. Na tena, kuna kauli ya kumalizia, lakini Bwana yuko katika hekalu lake takatifu. Dunia yote na ikae kimya mbele zake.

Na hivyo hukumu kuu ambayo Mungu ataleta hatimaye itawatia watu mkazo ukuu wa Mungu na utukufu wa Mungu. Mungu ni mkuu kuliko Wababeli. Na Mungu atawatumia Wababeli kama chombo chake cha hukumu na kisha atageuka na kuwahukumu kwa yote waliyoyafanya.

Sasa, nataka tugundue haswa kwamba ni vurugu zao; ni umwagaji wao wa damu. Nataka tugundue uhusiano kati ya hukumu ya Babeli katika Habakuki 2 na agano la

Nuhu katika Mwanzo 9. Wazo hili la kitheolojia linaendelea kutuzunguka tunapopitia manabii. Sura ya pili, mstari wa nane katika Habakuki, inasema, kwa sababu mmewateka mataifa mengi, mabaki yote ya watu watawateka nyara kwa ajili ya damu ya mwanadamu na udhalimu uliotendwa duniani, miji na wote wakaa ndani yake.

Wamefanya vurugu na umwagaji damu ambao utawarudia vichwani mwao. Adhabu itawafaa kwa uhalifu huo. Mungu atatekeleza hukumu juu yao.

Sura ya pili, mstari wa 12 inasema hivi: ole wake yeye ajengaye mji kwa damu, na kuuona mji kwa uovu. Msingi wa himaya ya Babeli ulikuwa nini? Msingi ulikuwa vurugu zao na umwagaji wao wa damu. Sura ya pili, mstari wa 17, vurugu zilizofanywa kwa Lebanoni zitakuzidi, kama vile uharibifu wa wanyama waliomtisha kwa damu ya mwanadamu na vurugu kwa dunia, miji, na wote wanaoishi ndani yake.

Kwa hivyo hiyo ni aina ya kicheko katika haya yote. Bwana atawawajibisha kwa umwagaji damu. Katika Biblia kuna uhusiano wa moja kwa moja na Mwanzo tisa na agano la Nuhu lililosema, yeyote atakayemwaga damu ya mwanadamu kwa njia ya mwanadamu damu yake itamwagwa.

Mungu huhukumu mataifa wakati huo na sasa kwa msingi wa agano hilo la Nuhu. Hata katika kifungu hiki, nadhani kuna marejeleo ya hila zaidi kwa Nuhu na agano la Nuhu ambayo hutusaidia kufanya uhusiano huu. Katika sura ya pili, mstari wa 15, hapa kuna ole nyingine inayotamkwa Babeli.

Ole wake yeye awanyweshaye jirani zake. Unamwaga ghadhabu yako na kuwalevya ili kutazama uchi wao. Kwa hivyo, kama vile Nahumu alivyozungumzia Ashuru kama kahaba aliyewavutia na kuwashawishi mataifa haya mengine kisha akatumia hilo kuwakandamiza na kuwatendea jeuri.

Babeli inawalevya, inawashawishi kwa nguvu zao, kwa uwezekano wa ushirikiano wa kijeshi, kwa kushiriki utajiri wa Babeli. Kisha Babeli hatimaye inafichua uchi na kuwatumia vibaya majirani zao baada ya kuwalevya. Inasema, ni nani anayemnyweshwa na kuwalevya? Unamwaga hasira yako na kuwalevya ili kutazama uchi wao.

Ni wazi, nadhani kwa kuzingatia msisitizo wa umwagaji damu, kuna marejeleo ya hadithi ya Nuhu na ulevi wake baada ya wakati wa gharika. Kwa hivyo, manabii hawa wote wa ole, wazo hilo linaunganisha haya yote pamoja, ni wazo maalum kwamba Mungu ataleta hukumu juu ya Babeli kwa sababu ya vurugu zao na umwagaji wao wa damu. Katika sura ya kwanza, wanapotekeleza ushindi wao, nguvu zao ni Mungu wao.

Wanaabudu nyavu zao zinazowawezesha kunasa mataifa mengine. Hata hivyo, hiyo hatimaye itakuwa sababu na sababu ya hukumu yao. Kwa hivyo, mazungumzo kati ya Habakuki na Bwana yamefikia hatua ya kusimama hapa.

Habakuki anauliza swali la kwanza, Bwana, utafanya nini kuhusu ukosefu wa haki katika nchi ya Yuda? Jibu la Mungu, ninafanya jambo. Ninawatuma Wababeli, nao watakuwepo hivi karibuni. Swali la pili, sawa, kwa kuzingatia hilo, unawezaje kuwatumia Wababeli kutuhukumu wakati wao ni waovu zaidi na wenye hatia zaidi kuliko sisi? Jibu la Mungu ni, hatimaye, nitawahukumu Wababeli.

Je, unaweza kufikiria jinsi ilivyokuwa vigumu hata kwa nabii kama Habakuki kuamini ujumbe huu? Kuona kila kitu kilichokuwa kikiendelea na hatimaye kuamini kwamba Mungu angeleta mabadiliko ya haya yote. Kuona nguvu ya jeshi la Babeli. Wanaonekana kutoshindika.

Wanaonekana wasioweza kushambuliwa. Hakuna kitu ambacho Yuda anaweza kufanya ili kustahimili hili. Mungu anamwambia Habakuki, hatimaye, nitahukumu taifa la Babeli.

Hilo ni rahisi kwetu kuona kwa sababu tunajua sehemu iliyobaki ya hadithi. Tunajua kilichotokea miaka 70 baadaye. Habakuki hakuwa na njia ya kuweza kuthibitisha kihistoria kwamba hili lilikuwa kweli.

Ndiyo maana kuna wazo hili: andika maono haya. Wale wanaomtumaini Bwana na wale wanaoamini wanasubiri yatokee. Sefania sura ya 3, Mungu anapoleta wokovu huu wa mwisho, wenye haki wanapaswa kusubiri hili.

Katika Mika sura ya 7, ninalia na kuomboleza kwa sababu hakuna haki katika nchi. Tunaonewa na watesi wetu. Mungu analeta hukumu, lakini wale walio waadilifu na wacha Mungu na watu wenye imani wanamngojea Mungu alete ukombozi.

Kwa hivyo, kile tulicho nacho mwishoni mwa kitabu cha Habakuki, azimio la hili, ni kwamba tuna zaburi na wimbo. Kwa maana fulani, imetenganishwa na mzunguko huu wa maswali na majibu. Tuna maandishi ya utangulizi.

Tuna nukuu ya muziki mwanzoni mwa hili. Inaonekana kama maandishi ya utangulizi tunayoyaona katika Zaburi. Hii imetenganishwa na kutengwa kwa kiasi fulani na mazungumzo ambayo tayari tumekuwa nayo katika kitabu.

Sababu ya hili ni kwamba hili ndilo linalotoa azimio. Huu si utunzi tofauti ambao nadhani umeunganishwa na kitabu baadaye. Ni muhimu kwa ujumbe na hoja hapa kwa sababu unatoa azimio.

Kinachoonyesha ni kwamba inatuonyesha kwamba baada ya kuzungumza na Mungu, baada ya kutoa malalamiko yake, baada ya kuuliza maswali yake, na hata kwa namna fulani kumwonyesha Bwana mashaka yake, haishii hapo. Habakuki habaki katika hali ya shaka au kuhoji kila mara au kuchanganyikiwa na kutoweza kumwelewa Bwana. Hatimaye anaelekea kwenye msimamo wa imani ambapo anaonyesha kujiamini kwake katika ungamo lake kwamba anaamini kwamba Mungu atafanya kile alichohidi kufanya.

Katikati ya janga hili, katika machafuko haya, Habakuki anatoa sala ambapo anamwomba Mungu hatimaye aingilie kati kwa ajili ya watu wake na kuwaokoa na kuwaokoa. Katikati ya haya, wakati janga linapotokea, Habakuki anakiri kwamba atamtumaini Mungu hata wakati haelewi kikamilifu. Kwa hivyo, nadhani ni muhimu sana kwetu kuelewa katika kitabu hiki kuna harakati kutoka kwa maombolezo na maswali hatimaye hadi usemi wa imani.

Ukiangalia maombolezo yanayopatikana katika Zaburi, yanaweza kuibua maswali mazito sana kwa Mungu, lakini hatimaye, katika karibu maombolezo yote, suluhisho la mgogoro, ahadi ya kuingilia kati kwa Mungu, husababisha ama taarifa ya kujiamini au imani au ungamo la uaminifu au nadhiri ya sifa kuhusu, nitamsifu Bwana. Ninajua kwamba Mungu ataingilia kati na kutuokoa. Hilo ndilo tunaloliona hapa katika kitabu cha Habakuki pia.

Habakuki anaonyesha kwamba anawakilisha kile sura ya pili mstari wa nne inasema: wenye haki wataishi kwa imani katikati ya mgogoro huu. Wanaposubiri, kwani haionekani kuwa na maana, bado watamtumaini Mungu. Kwa hivyo, harakati ya Habakuki ambapo anakiri hili na ambapo anaelezea imani yake, huu ni mfano kwa watu wote wa Israeli tunapopitia haya, tunapomsubiri Mungu alete hili.

Tunaitikiaje? Habakuki anatuonyesha jinsi mwabudu wa kweli anavyopaswa kuonekana. Anawatambulisha wenye haki wanaoishi kwa imani. Katika sala iliyo katika sura ya tatu, kile Habakuki anafanya, na nadhani hili ni jambo ambalo mara nyingi tunaona likiimarisha imani ya watu wa Mungu katika Agano la Kale, anatafakari kile ambacho Mungu amewafanyia Israeli hapo awali.

Inampa ujasiri kwamba hatimaye Mungu ataingilia kati kwa ajili ya watu wake katika siku zijazo. Mtindo wa tabia ya Mungu, sifa ya uaminifu wa Mungu, kama ilivyoonyeshwa katika historia yote ya Israeli, huwapa watu wa kujiamini kama Mungu. Tunajua kwamba Mungu atatimiza ahadi zake.

Tuna historia nzima inayoakisi hilo na kulionyesha. Na kwa hivyo Habakuki anasema hivi: Ee Bwana, nimesikia habari zako na kazi yako, Ee Bwana, naogopa. Na nadhani kwa kuzingatia mambo ya kutisha ambayo Mungu amesema yatatokea, kwamba hofu ni hisia halisi.

Lakini katikati ya miaka, ifufue. Habakuki pia anashangazwa na mambo ambayo Mungu amefanya hapo awali. Na anasema, Bwana, kile ulichowafanyia Israeli hapo awali, nataka ukifufue.

Katikati ya miaka, tangaza, katika ghadhabu yako, kumbuka rehema. Kwa hivyo, Habakuki anajua kuhusu ghadhabu ya Mungu na mambo ya ghadhabu ambayo Mungu atafanya. Anajua jinsi Mungu anavyopanga kuwatumia Wababeli.

Lakini katikati ya haya, Mungu, kumbuka rehema. Na katika sala hii iliyobaki, kwa jinsi ulivyotoka kama shujaa na kupigana kwa niaba ya watu wako na kuwaokoa kutoka Misri na kuwaokoa wakati wa Kutoka na umewapigania wao na dhidi ya maadui zao katika historia yao yote. Hatimaye, Bwana, anatenda kwa njia hiyo kwa niaba ya watu wa Israeli.

Katika zaburi hii na katika sala hii, tuna maelezo ya ajabu ya nguvu, uweza, na ukuu wa Mungu anapotoka kama shujaa. Kumbuka katika sura ya pili, Mungu alipoihukumu Babeli, utukufu wa Bwana ungeijaza dunia na ungeifunika kama maji yaliyo juu ya uso wa dunia. Naam, ndivyo unavyoona katika sura ya pili Mungu anapotoka.

Mungu alikuja kutoka Timoni, mji wa Edomu, na Mtakatifu kutoka Mlima Parani, pia kusini mwa Yuda. Utukufu wake ulifunika mbingu, na dunia ilijaa sifa zake, mwangaza wake ulikuwa kama mwanga.

Miale ilitoka mkononi mwake, na hapo akafunika nguvu zake. Kwa hivyo, Mungu anatoka kama shujaa. Tena, nadhani dokezo kuu hapa ni kurudi wakati wa Kutoka.

Mungu anapopanda kutoka Mlima Sinai, amewaokoa watu wake, amewatoa Misri, na ataandamana na watu wake. Kama shujaa na kama mfalme wao, atawaongoza kuingia katika nchi. Uwepo wake na uungu wa Mungu tunaouona hapa, utukufu wake ni wa ajabu.

Unaweza kufikiria dhoruba na miale ya mwanga hapa, umeme unaoambatana na hayo. Inasema katika mstari wa tano, mbele yake, kwa njia iliyoonyeshwa kama mtu, wale walio katika jeshi lake, tauni ni mmoja wa watu wanaoandamana naye, na tauni inamfuata. Katika jeshi hili kuu la kimungu, tauni na tauni ni wapiganaji wanaokuja pamoja na Mungu.

Mungu, katika ukuu wake na utukufu wake na tauni na tauni nyuma yake, alitoka kupigana na maadui wa Israeli. Mungu alikuwa amefanya hivyo katika siku za nyuma za Israeli. Habakuki anatazamia wakati ambapo, ndiyo, ninaelewa kwamba utawatumia Wababeli kutuhukumu, lakini ninaomba, Mungu, kwamba katika siku zijazo utatoka kama shujaa, na utawashinda adui zetu na kutuokoa kama ulivyoahidi kufanya hapo awali.

Kwa hivyo, Bwana anatoka kama shujaa, na katika mstari wa nane wa zaburi hii, katika sura ya tatu ya Habakuki, inasema, je, ghadhabu yako ilikuwa dhidi ya mito, Ee Bwana, na je, ghadhabu yako ilikuwa dhidi ya mito au ghadhabu yako ilikuwa dhidi ya bahari? Ulipopanda farasi wako na gari lako la wokovu, ulivua ala kutoka kwenye upinde wako, ukiita mishale yako mingi. Ulipasua dunia kwa mito yake. Mlima ulikuona na kutetemeka.

Maji yenye ghasia yalifurika. Kilindi kilitoa sauti yake, na kikainua mkono wake juu. Nataka kujaribu kutusaidia kuelewa taswira hii vizuri zaidi.

Tumerudi kwenye taswira ya kawaida inayotumika katika sehemu kadhaa katika Agano la Kale ya Mungu akipambana na maji yasiyodhibitiwa ya machafuko. Sababu ya Mungu kutoka kama shujaa na sababu ya Mungu kutoka kwa hasira ni hatimaye kugawanya mito na kushinda bahari. Hii ilikuwa taswira ya kawaida iliyochukuliwa kutoka Mashariki ya Karibu ya kale.

Wakanaani walizungumzia kuhusu Baali, mungu wao, kuwa mungu wa dhoruba, ambaye hatimaye alimshinda Yam, mungu wa bahari, na Nahari, mungu wa mto. Iliwakilisha jinsi Baali alivyoanzisha ufalme wake kwa kushinda na kutiisha maji ya machafuko. Sasa, kwa sababu ya taswira hiyo ya kawaida ambayo hutumika katika dini zingine za kale za Mashariki ya Karibu pia, mara nyingi tunamwona Bwana katika Agano la Kale akielezewa kwa njia sawa.

Sio kwa sababu Waisraeli wanafuata mtazamo wa ulimwengu wa hadithi za kizushi bali kwa sababu wanatumia muundo wa kitamaduni wa kawaida kama njia ya kutengeneza mzozo kwamba, tazama, si Baali ndiye mungu anayeitiisha bahari. Si Baali anayetawala nguvu za uumbaji. Si Baali anayeitiisha maji.

Ni Yahweh. Yahweh ndiye aliyemshinda Lewiathani, joka baharini, si Baali, aliyemshinda Lotani, joka mwenye vichwa saba. Kwa hivyo, Agano la Kale linatumia taswira hii.

Sio tu kung'oa hadithi za kale na kuziunganisha na uelewa kwamba Yahweh ndiye mungu pekee wa kipekee. Yahweh ndiye mfalme wa kweli. Yahweh ndiye shujaa wa kimungu.

Hatimaye, kile kinachofanya hivi katika Agano la Kale kinatupa ahadi kwamba Yahweh, mungu muumbaji, aliyedhibiti na kutiisha maji wakati wa uumbaji na kuanzisha ufalme wake hapo, pia ndiye mungu anayeshinda mataifa yanayoinuka dhidi ya watu wa Mungu. Amefanya hivyo katika historia. Onyesho kuu la hilo na mfano mkuu wa hilo ni Kutoka.

Mungu hakushinda bahari tu. Mungu alitumia bahari kuwashinda Wamisri. John Oswald amezungumzia tofauti kati ya Agano la Kale na Mashariki ya Karibu ya Kale.

Anafanya hivi katika kitabu chake, *The Bible Among the Myths*. Anasisitiza wazo hili kwamba Agano la Kale halikopeshi hadithi za kubuni. Agano la Kale halichukui mtazamo wa hadithi za kubuni.

Agano la Kale haliondoi tu mtazamo wa ulimwengu wa utamaduni huu wa kipagani wa Kanaani. Biblia inatumia hili kwa njia ya mjadala. Kile ambacho Biblia inafanya ambacho ni cha kipekee hapa ni kwamba inachukua wazo hili na taswira hii ya Yahweh akidhibiti bahari na kushinda maji na kutiisha nguvu za machafuko na inaweka mambo haya katika historia.

Nguvu za machafuko si nguvu za asili tu ambazo Yahweh alizidhibiti wakati wa uumbaji. Nguvu za machafuko pia ni mataifa maovu. Kwa hivyo, Mungu alishinda maji ya machafuko wakati wa Kutoka, akawashinda Wamisri, na kuwaokoa watu wake.

Tumaini la Agano la Kale ni kwamba hatimaye Mungu atashinda nguvu zote za machafuko. Sala na hamu ya Habakuki ni kwamba kwa njia ile ile ambayo Mungu alitiisha nguvu mbaya za machafuko wakati wa uumbaji na katika Kutoka ni kwamba kadri mgogoro wa Babeli unavyoendelea, hatimaye Mungu atakuwa shujaa anayepigana kwa niaba ya watu wake na kuwaokoa kutoka kwa nguvu za uovu katika siku zijazo. Kwa hivyo katika Isaya 27:1, akitarajia wakati ambapo Mungu hatimaye atashinda na kuharibu uovu wote, Isaya anasema, Katika siku hiyo Bwana kwa upanga wake mgumu, mkubwa na wenye nguvu atamwadhiku Lewiathani, nyoka anayekimbia, na Lewiathani, nyoka anayepotoka, naye atamwua yule joka aliye baharini.

Bwana atawashinda maadui wote wa yeye mwenyewe na watu wake, Israeli. Bwana atawashinda mataifa adui ambayo yamewakandamiza na kuwatumikisha, na kuwashinda na kuwapeleka uhamishoni watu wa Israeli. Kwa hivyo mataifa hayo yanalinganishwa na Lewiathani, joka aliye baharini.

Isaya sura ya 51, mistari ya 9 na 10, pia ni ahadi inayohusiana na na maombi kwa Mungu kutenda na kuwatoa watu wake uhamishoni kwa njia aliyotenda wakati wa Kutoka. Amka na amka, Ee Bwana, jivike nguvu, Ee mkono wa Bwana, amka kama siku za Kale, kizazi cha zamani. Je, si wewe uliyemkata Rahabu vipande vipande na kumchoma joka? Je, si wewe uliyeikausha bahari, maji ya vilindi vikuu, uliyevifanya vilindi vya bahari viwe mbali ili waliokombolewa wavuke? Bwana, tunajua uliyoyafanya hapo awali.

Ulishinda nguvu za machafuko. Uligawanya bahari. Uliigawanya.

Uliwapa watu njia ya kupita. Habakuki anamwomba Mungu afanye jambo lile lile katika siku zijazo. Kuna tumaini hili na ahadi hii katika Agano la Kale.

Nguvu zote zinazompinga Mungu, mataifa yote adui yaliyowashambulia, hatimaye Mungu atawashinda na kuwaokoa. Kwa msingi wa hilo na kwa aina hiyo ya kujiamini, ndivyo Habakuki anavyozungumzia katika kifungu hiki mahususi. Katika sura ya tatu, mstari wa 11, jua na mwezi vilisimama tuli mahali pao kwa mwanga wa mishale yako ilipokimbia.

Ukuu wa Mungu hata husababisha jua na mwezi kuganda kwa hofu na kupooza kwa sababu ya ukuu wa Mungu. Tunaweza kukumbuka hapa marejeleo katika Yoshua sura ya 10 kuhusu siku ambayo jua lilisimama kimya na Mungu akatuma dhoruba kubwa na kuwashinda maadui wa Israeli. Katikati ya haya, Habakuki anaamini kwamba hatimaye Mungu atawaokoa watu wake.

Na kwa hivyo, mwishoni mwa haya, anapopitia janga hili, kuna usemi huu wa ajabu wa imani na labda moja ya kauli kubwa zaidi za imani na kauli za kumtumaini Bwana ambazo naweza kukumbuka nikisoma popote. Habakuki anasema Ingawa mtini hautachanua maua, wala hakutakuwa na matunda kwenye miti, mazao ya mzeituni yataisha, na shamba halitatoa chakula. Kondoo watakatiliwa mbali zizini, na kundi la ng'ombe litatoweka zizini.

Kwa maneno mengine, tukipoteza baraka zote ambazo Mungu aliahidi kutupa kama watu wa agano wanaoishi katika nchi ya ahadi, ikiwa hatuna mazao, ikiwa hatuna mizabibu, ikiwa hatuna divai, ikiwa hatuna nafaka ikiwa hatuna mafuta, ikiwa hatuna mifugo, ikiwa tutapoteza haya yote katika mgogoro wa Babeli, na ndivyo hasa itakavyotokea, anasema hivi, Lakini nitafurahi katika Bwana, nami nitamfurahia Mungu wa wokovu wangu. Mungu Bwana ndiye nguvu zangu. Huifanya miguu yangu kama kulungu, naye hunifanya nikanyage mahali pa juu.

Habakuki anasema, Mungu amenifunulia mpango wake. Mungu ameniambia anachopanga kufanya. Mungu ataleta jeshi la Wababeli kutuamgiza.

Tukipoteza kila kitu, lakini nitamtumainia Mungu, na nitamwamini ili atimize ahadi zake. Sasa tunaweza kusema mara nyingi, ikiwa kila kitu kitaenda kulingana na mpango na ikiwa Mungu atanibariki na nitakuwa na mafanikio na kila kitu maishani kitaenda vizuri, basi najua kwamba Mungu ananiangalia na Mungu ananitunza. Habakuki anasema, hata kama janga likitokea, nitamtumainia Bwana.

Kwa hivyo, Habakuki anakuwa kielelezo cha wazo na kanuni hii ambayo imewekwa kwa ajili yetu katika Habakuki sura ya pili, mstari wa nne: Tazama, wenye haki wataishi kwa imani. Kama Habakuki, watumngojea Mungu hatimaye atimize ahadi zake. Sasa, nataka kuangalia mstari huu kwa dakika moja, kisha nataka tufikirie jinsi unavyotumika na kutumika katika Agano Jipya.

Mwenye haki ataishi kwa imani. Mwenye haki ataishi kwa imani yake. Hivyo ndivyo ilivyotafsiriwa katika ESV.

Neno linalotafsiriwa kama imani katika ESV kwa kweli ni neno emunah . Na maana halisi ya neno hili, badala ya imani tu, nadhani njia bora ya kutafsiri hili ni kwamba wenye haki wataishi kwa uaminifu wake. Neno hili linazungumzia uadilifu, uaminifu, unyofu, na uaminifu.

Ni sifa ya Mungu katika Kumbukumbu la Torati 32:4 katika Zaburi 36:5 na sehemu zingine kadhaa. Mungu ni mwaminifu. Unaweza kutegemea hilo, lakini pia ni sifa ya wanadamu.

Kwa hivyo, tunachozungumzia hapa si imani tu, si uaminifu tu, bali mtindo wa maisha unaotokana na uaminifu huo.

Kwa hivyo wazo hapa ni kwamba Mungu ametoa ahadi. Hatimaye, atawaokoa na kuwaokoa watu wake. Na katikati ya maafa haya yote, Mungu anatekeleza na kutimiza makusudi yake.

Hatimaye, tunaweza kuamini hilo na mtu anayemtumaini Mungu ataishi kwa uaminifu na utii kwa Mungu na atasubiri wakati ambapo Mungu hatimaye ataleta ukombozi huo. Sasa, kuna tofauti hapa. Baadhi wameona kwamba wenye haki wataishi kwa imani yake, na wamemwona kama marejeo ya Mungu.

Kwa kweli, katika Septuagint, Bwana anasema, mwenye haki ataishi kwa uaminifu wangu. Kwa hivyo kuna suala hapa. Je, huu ni uaminifu wa Mungu au uaminifu wa mtu mwenye haki? Hata hivyo, mwenye haki ndiye aliyetangulia na pengine anaonekana kama tafsiri inayowezekana zaidi au marejeleo yanayowezekana zaidi hapa kwa kile tunachozungumzia.

Imani yake inazungumzia imani ya mtu mwenye haki, si ya Mungu. Watu wengine wameona kiambishi tamati cha nafsi ya tatu hapa kama kinachorejelea uaminifu wa ahadi. Lakini tena, kitangulizi cha karibu zaidi, na nadhani usomaji wa kawaida zaidi wa hili, ni kwamba wenye haki wataishi kwa imani, na wataishi kwa uaminifu wao, na wataonyesha imani yao kwa Mungu hatimaye kutimiza ahadi zake kwa kuishi maisha ya aina sahihi.

Sasa, kifungu hiki kinatumika mara tatu tofauti katika Agano Jipya. Kuna mojawapo ya vifungu hivi katika kitabu cha Waebrania ambapo inaonekana kama mwandishi anatumia hiki kwa njia ambayo inalingana moja kwa moja na jinsi kinavyotumika hapa katika kitabu cha Habakuki. Katika sura ya 10, samahani, nilikuwa nikiangalia katika sura ya 11 kwa sababu ni sura ya imani.

Lakini tuna marejeleo ya Habakuki 2 katika Waebrania sura ya 10, na inasema, Bado kitambo kidogo, yule ajaye atakuja wala hatakawia; bali mwenye haki wangu ataishi kwa imani. Na akisita-sita, roho yangu haitamfurahia. Mwenye haki atamtumainia Mungu na, katikati ya mateso, ataishi aina ya maisha, ataonyesha aina ya uaminifu unaoakisi aina hiyo ya mtu, na hatasita-sita.

Hiyo ndiyo hasa Habakuki anayosema. Lakini pia kuna matumizi ya kuvutia ya kifungu hiki katika barua za Paulo katika kitabu cha Warumi, katika kitabu cha Warumi na katika barua kwa Wagalatia, ambapo Paulo anatumia mstari huu kuzungumzia tofauti kati ya kuhesabiwa haki kwa imani badala ya kuhesabiwa haki kwa kushika matendo ya sheria. Na kwa hivyo, tuliuliza swali, vema, kwa kuzingatia kile ambacho tumezungumzia, Paulo anawezaje kutumia Habakuki sura ya pili, mstari wa nne, na mwenye haki ataishi kwa uaminifu wake? Anawezaje kutumia hilo kufanya tofauti hiyo? Nadhani sehemu ya kile tunachopaswa kuelewa hapa ni kwamba Paulo anasoma ahadi ya Habakuki sura ya pili na anasoma kwa njia ya mwisho wa dunia.

Kwa sababu mtu katika Habakuki 2 ni nani? Wanasubiri nini? Wanasubiri ukombozi wa mwisho wa Mungu. Wanasubiri kile kinachoelezwa katika sura ya tatu, mistari ya 12 hadi 13 wakati Mungu atakapowakomboa watu kutoka kwa Wababeli na kuwarejesha kikamilifu. Kwa maana fulani, tunapokuja kwenye kitabu cha Warumi na tunapokuja kwenye kitabu cha Wagalatia, tunapokuja kwenye Agano Jipya na kuja kwa Yesu, bado tunasubiri utimilifu wa mwisho wa ahadi hiyo.

Paulo anasoma ahadi ya Habakuki kwa njia ya mwisho wa dunia. Paulo hakuwa mtu pekee aliyefanya hivyo. Katika maandishi kutoka Qumran yanayotoa ufafanuzi kuhusu kitabu cha Habakuki, Peshier kutoka Qumran kuhusu Habakuki 2:4, pia yanaiona kama inarejelea wokovu wa mwisho wa dunia ambao Mungu atawaletewa watu wake.

Na inasema katika Peshier kutoka Qumran kwenye Habakuki 2:4, kwa maana wakati wote uliowekwa na Mungu utakuja kwa wakati wake kama alivyoagiza. Kwa hivyo, ukombozi ambao Mungu aliahidi katika 2:4 bado unaendelea. Tunasubiri hilo lije.

Jumuiya ya Qumran iliona ahadi za Mungu akishinda jeshi la adui. Hawakuona hilo kama marejeleo kwa Wababeli. Walilitafsiri kama marejeleo kwa Wakitimu, Wamagharibi, na Warumi. Na kwa hivyo waliona ahadi ya mwisho wa dunia iliyokuwa ikitolewa hapa kama kwamba Mungu hatimaye angewashinda maadui zake.

Angewarejesha watu wa Israeli. Kile ambacho hakikutekelezwa kikamilifu katika mgogoro wa Babeli hatimaye kingetimizwa. Kwa hivyo, kwa maneno mengine, wenye haki bado walikuwa walingoja kwa imani na bado walingoja kwa uaminifu ahadi ya ukombozi wa mwisho.

Kwa mwanga wa Yesu na kwa mwanga wa ufunuo mpya uliokuja katika Agano Jipya na kile ambacho Mungu amefanya katika Kristo, Paulo sasa anaelewa na anaweka wazi zaidi ahadi inayopatikana katika kitabu cha Habakuki. Ahadi si kwamba Mungu ataikomboa Israeli kutoka kwa Wababeli tu. Ahadi ni kwamba Mungu, kupitia Yesu na kile ambacho Yesu amefanya msalabani, hatimaye ataleta urejesho na ukombozi.

Watu wa Qumran walikuwa wakiutafuta ukombozi huo. Paulo anatusaidia kuelewa hapa ndipo unapotoka. Unatoka kwa Kristo.

Na sasa Habakuki, kwa jinsi alivyosubiri kwa imani katika ahadi ya Mungu, na alisubiri kwa uaminifu ahadi ya Mungu hatimaye kuwakomboa Israeli kutoka kwa Wababeli. Wale wanaomjua Yesu wanaishi kwa imani kwa sababu wanamwamini Yesu kuwa ndiye anayetoa ukombozi huo. Na katika maendeleo ya ufunuo, lengo la uaminifu si tena utunzaji wa Torati na kufanya kile ambacho sheria inaamuru.

Ni kumwamini Yesu na ukombozi anaotoa kupitia kifo chake msalabani na kuhesabiwa haki kwa watu wa Mungu ambako kunapatikana kwa imani kwa sababu ya haki ya Mungu. Kwa hivyo, kwa namna fulani, Paulo habadilishi maana ya Habakuki. Anaisoma kwa njia iliyolenga zaidi na yenye taarifa kwa sababu anaelewa ukombozi wa mwisho wa Mungu.

Mojawapo ya ushuhuda mkubwa na maungamo ya imani katika Agano la Kale lote linapatikana katika kitabu cha Habakuki. Na katikati ya janga hili, Habakuki ni mfano wa wale watakaosubiri kwa uaminifu kwa Mungu hatimaye kuwaokoa watu wake. Na kama watu wa Mungu leo, tunapoelewa kifungu hiki kwa mwanga wa Kristo, tunaishi aina hiyo hiyo ya maisha.

Tunaishi na tunaiga na tunaonyesha aina hiyo hiyo ya uaminifu tunaposubiri utimilifu wa mwisho na wa mwisho wa ahadi za Mungu za urejesho kwa watu wake wa agano.

Huyu ni Dkt. Gary Yates katika mfululizo wake wa mihadhara kuhusu Kitabu cha 12. Huu ni mhadhara wa 25 kuhusu kitabu cha Habakuki.